

Moraea mooi, maar lastig te kweken

Trendwatcher Adjiedj Bakas hield tijdens de bijeenkomst ter gelegenheid van het 150 jarig bestaan van de KAVB in mei 2010 een inspirerende en stimulerende lezing. Zo riep hij de sector op niet alleen bollen te verkopen, maar dit te ondersteunen met verhalen. Er moesten toch mooie verhalen te vertellen zijn over bloembollen. ‘Verhalen verkopen’ was zijn credo. Reden om mijn plaatjescollecties na te lopen op planten met een mooi of persoonlijk verhaal. Dit jaar in De Wereldbol bloembollen waar zo’n verhaal bij hoort.

Tekst: Peter Knippels
Foto: Arie Dwarswaard

Tijdens mijn eerste bezoek aan Zuid-Afrika in 2000 ontmoette ik voor het eerst Neil MacGregor, een schapenboer met een bedrijf in de omgeving van Nieuwoudtville. MacGregor had zijn schapenfarm Glenlyon in 1958 gekocht en hij beheerde de in totaal 6.200 ha grote landerijen vanaf de start op een natuurlijke / biologische wijze. Door deze manier van werken kregen de flora én fauna alle mogelijkheden zich te ontwikkelen en om in stand te blijven. In 2006 bezocht ik samen met onder andere Arie Dwarswaard de farm voor de tweede keer. Toen we weggingen had Neil een verrassing voor ons. We kregen een met de hand getekende plattegrond van een veld gelegen ‘achter’ de Nieuwoudtville Wild Flower Reserve. Als we wilden, konden we dit terrein zelf gaan bezoeken.

De volgende dag zijn we naar dit terrein gegaan. Vroeg in de middag reden we met twee gehuurde Toyota Corolla’s het veld op en volgden we de route op de kaart. Eigenlijk hadden we de kaart niet nodig. Waar het pad liep, was duidelijk te zien aan de begroeiing. Alles ging voorspoedig tot we een harde klap aan de onderkant van de auto niet alleen hoorden, maar ook voelden. We bleken een steen geraakt te hebben die midden op het pad tussen het hoge gras lag. We namen de schade op en er bleek gelukkig niets beschadigd te zijn. Hierna reden we stapvoets verder, opletten voor iedere steen en af en toe zoekend naar een veilige alternatieve route. Het credo werd ‘dan maar over de planten rijden, als de auto

maar heel blijft’. Op het veld stonden bij elkaar een groot aantal bloeiende *Bulbinella nutans* planten, met verspreid ertussen *B. latifolia* var. *doleritica*. Een andere plant die in overvloed aanwezig was, was *Moraea tripetala*. Het pad waarover we reden, was eigenlijk niet geschikt voor gewone personenauto’s, alleen voor terreinauto’s. De rit liep een extra deuk op door de

horzels die je direct belaagden zodra je uit de auto stapte. Het was nu geworden: langzaam rijden, uitstappen, foto maken, weer terug de auto in en kijken of er geen horzels de auto in gekomen waren. We hadden ons deze rit toch anders voorgesteld.

In 2007 heeft Neil MacGregor zijn farm Glenlyon verkocht aan South African National Biodiversity Institute (SANBI) en het heet nu Hantam National Botanical Garden.

LASTIG KWEKEN

Eén van de vertegenwoordigers van de irisfamilie die je in verschillende kleuren en vormen in het winterregengebied in Zuid-Afrika ziet, is *Moraea*. Het geslacht *Moraea* omvat circa 100 soorten die in tropisch en zuidelijk Afrika groeien. Het geslacht is vernoemd naar de Britse botanicus Robert More die in de 18e eeuw leefde. Vertegenwoordigers van dit geslacht worden op zeer beperkte schaal in noordwest Europa gekweekt. Ik vind ze moeilijk te kweken. Opmerkelijk is dat vertegenwoordigers van het nauw aan *Moraea* verwante *Homeria* zich wel laten kweken in Nederland. Wintergroeiende *Homeria* soorten laten zich bij ons kweken als zomerbloeiend bolgewas.

Moraea tripetala in de omgeving van Nieuwoudtville